

Instytut Turystyki

**10 lat
INSTYTUTU
TURYSTYKI**

1972-1982

Warszawa 1983

KB

Instytut Turystyki

10 LAT DZIAŁALNOŚCI

INSTYTUTU TURYSTYKI

[061.6 : 796.5] "1972/1982"

Warszawa, wrzesień 1982

Zespół autorski:

Andrzej Cosma, Stanisław Ostrowski, Ewa Piątkowska,
Ryszard Szczeciński, Jerzy Wolski

5308

Redaktor: Stanisław OSTROWSKI

INFORMACJA DLA CZYTELNIKÓW "10 LAT INSTYTUTU TURYSTYKI 1972-1982"

Publikacja ta - napisana i wydana jesienią 1982 r. a więc przeszło rok temu - pomyślana została wówczas jako jedyne, bardzo skromne /choć, moim zdaniem, jeszcze zbyt obszerne/ podsumowanie pierwszych 10 lat działalności placówki wymienionej w tytule.

Od tego czasu wprowadzone zostały kolejne zmiany zarówno w samej dyrekcji Instytutu - kierowanego obecnie przez prof. dr hab. Krzysztofa PRZECŁAWSKIEGO - jak też w strukturze organizacyjnej oraz w koncepcji badawczo-programowej tej placówki na lata najbliższe.

Wszystkie te informacje, zaktualizowane w/g stanu na koniec 1983 r., zawarte zostały obecnie w oddzielnej - nowej już - prezentacji Instytutu, wydanej w podobnej, krótkiej formie i rozprawianej równoległe z niniejszą publikacją oraz z innymi materiałami informacyjnymi IT wśród uczestników posiedzenia plenarnego GKT, wyznaczonego na dzień 06.12.83.

Z tej właśnie przyczyny zrezygnowano z dokonywania jakichkolwiek zmian w zatwierdzonej przed rokiem treści niniejszej broszury, której udostępnienie uczestnikom wspomnianego Plenum GKT uznane zostało jednak za wskazane przy świadomości zawartych w niej niedociągnięć i braków zarówno koncepcyjnych jak i technicznych, za które Szanownych Czytelników niniejszym przepraszamy.

Warszawa, listopad 1983

K I E R O W N I K
Ośrodek Informacji Turystycznej i Wydawnictwa

mgr inż. Andrzej Cosma

Słowo wstępne	3
Działalność naukowo-badawcza	8
1. Problematyka badawcza Instytutu w latach 1972-1975	8
2. Problematyka badawcza Instytutu w latach 1976-1980	12
3. Aktualna problematyka badawcza Instytutu /1981-82/	14
4. Podsumowanie	15
Działalność dydaktyczna i rozwój kadry naukowej	17
1. Działalność dydaktyczna	17
2. Rozwój kadry naukowej	19
Działalność wydawnicza	19
Rada Naukowa	21
Współpraca zewnętrzna	22
1. Współpraca krajowa	22
2. Współpraca międzynarodowa	24
Finanse Instytutu	26
1. Koszty	27
2. Dochody	27
Rzut oka w przyszłość	28
Zbiór materiałów źródłowych	33
1. Pracownicy Instytutu sprawujący kierownicze funkcje	34
2. Prace naukowo-badawcze Instytutu Turystyki w latach 1972-81	38
3. Działalność dydaktyczno-szkoleniowa pracowników Instytutu Turystyki	39
4. Samodzielni pracownicy naukowo-badawczy	41
5. Pracownicy, którzy w okresie zatrudnienia w Instytucie uzyskali stopień doktora	43
6. Wydawnictwa Instytutu Turystyki w latach 1972-81	44
7. Skład osobowy Rady Naukowej	45
8. Koszty w układzie rodzajowym w Instytucie Turystyki w latach 1976-81	48
9. Dochody Instytutu Turystyki w latach 1976-81...	49
10. Zyski Instytutu Turystyki w latach 1976-81.....	50

Słowo wstępne

Minęło właśnie w bieżącym roku 10 lat od powołania do życia Instytutu Turystyki w Warszawie.

26 kwietnia 1972 roku Rada Ministrów podjęła uchwałę /nr 108/ w sprawie przekształcenia Instytutu Naukowego Kultury Fizycznej w Instytut Turystyki, w niespełna zaś miesiąc później /20 maja 1972 r./ Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki dr Włodzimierz Reczek podpisał zarządzenie /nr 18/ nadające temuż Instytutowi statut oraz wskazujące na jednostki podległe przewodniczącemu GKKFiT, których działalność z dniem 1 lipca 1972 r. przejmuje nowo powołany Instytut Turystyki. Były to następujące jednostki:

- Katedra Turystyki Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, której kierownikowi prof. dr. hab. Zygmuntowi Filipowiczowi powierzono pełnienie obowiązków pierwszego dyrektora Instytutu,

- Zakład Zagospodarowania Turystycznego we Wrocławiu, którym kierował dr Olaf Rogalewski,

- Ośrodek Studiów i Urządzeń Sportowych i Turystycznych w Poznaniu z jego kierownikiem mgr. inż. Zenonem Bładkiem.

Kolejną jednostką, której działalność przejęta została przez Instytut Turystyki, był Centralny Ośrodek Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej i Turystyki kierowany przez dr. Jerzego Sierpińskiego.

Taka była geneza organizacyjna naszego Instytutu, dniem zaś jego faktycznych narodzin był 1 lipca 1972 roku.

Powołanie Instytutu nastąpiło w czasie, kiedy w dwanaście lat po połączeniu spraw kultury fizycznej, sportu i turystyki w gestii jednego centralnego organu administracji państwowej /GKKFiT/ turystyka polska przeżywała dynamiczny okres swego rozwoju, stając się coraz bardziej znaczącym składnikiem społecznego i gospodarczego życia kraju.

Przesłanki skłaniające do powołania Instytutu Turystyki tak formułowali inspiratorzy tej idei:

"Turystyka jest zjawiskiem społecznym, prezentującym ruch o charakterze masowym, wymagającym organizacji i usług. Na czołowe miejsce wysuwają się dwie funkcje turystyki:

- socjalno-wychowawcza - realizowana poprzez współczesne socjalistyczne krajoznawstwo, a więc proces poznawania, obserwacji i wyciągania wniosków z przejawów życia i układu stosunków społecznych;
- gospodarcza - stanowiąca integralny element życia nowoczesnego społeczeństwa. Składnik podstawowy stanowią w tym przypadku szeroko pojmowane usługi i programowanie, planowanie, organizowanie, informacja, zaopatrzenie, przewozy, żywienie, noclegi, rozrywki. Usługi te realizowane są w ujęciu sezonowym i przy silnej koncentracji ruchu w niektórych regionach, uznanych za turystycznie atrakcyjne.

GKKFiT - jako centralny organ władzy państwowej - ma w tym zakresie poważne, rozliczne i trudne zadania, takie jak: organizacja gospodarki turystycznej i jej treść ekonomiczna w rozumieniu opłacalności i skuteczności zaspokajania potrzeb; sieć urządzeń turystycznych i ich wykorzystanie dla zabezpieczenia potrzeb w zakresie czynnego wypoczynku po pracy i nauce, który ma przynosić regenerację sił fizycznych i psychicznych człowieka pracy, sił wyczerpywanych w toku procesu pracy lub nauki.

Wielkość ruchu turystycznego obejmuje obecnie dziesiątki milionów osób i setki milionów osobodni, niosąc obroty gospodarcze z tytułu realizowanych usług rzędu 30 lub więcej miliardów złotych.

Dodać tu należy, że ruch ten ma stałą tendencję wzrostu w skali 15% rocznie. Silną tendencję wzrostu

ma również ruch zagraniczny, którego klasyczną ilustrację prezentuje ruch Polska - NRD - Polska".

A oto tezy uzasadnienia uchwały rządu o powołaniu Instytutu Turystyki w 1972 r.:

"1. Treść uchwały zmierza do zapewnienia odpowiednich warunków organizacyjnych dla działalności naukowo-badawczej i naukowo-dydaktycznej, niezbędnej dla prowadzenia właściwej polityki w zakresie rozwoju turystyki w naszym kraju.

2. Różnorodność i złożoność funkcji turystyki wymaga fachowego personelu, wysoko kwalifikowanych specjalistów z różnych dziedzin oraz systematycznego prowadzenia kompleksowych prac naukowo-badawczych, związanych z programowaniem oraz rozwiązywaniem jej teoretycznych i praktycznych problemów.

3. Stan obecnej działalności naukowo-badawczej charakteryzuje rozproszenie tematyczne i kadrowe. Skoordynowanie tej działalności pozwoli na całościowe potraktowanie rozległej problematyki turystycznej i pełniejsze wykorzystanie stosunkowo licznej grupy osób zajmujących się tą problematyką w różnych pozauczelnianych i uczelnianych placówkach naukowo-badawczych.

4. Kadre Instytutu stanowić będą pracownicy przejmowanych jednostek organizacyjnych oraz specjaliści zagadnień turystyki pracujący w innych uczelniach, instytutach i instytucjach.

5. Przekształcenie Instytutu Naukowego Kultury Fizycznej w Instytut Turystyki stało się możliwe dzięki rozwojowi i znacznemu zwiększeniu kadry naukowej w wyższych szkołach wychowania fizycznego, mogącej przejąć zadania naukowo-badawcze w dziedzinie kultury fizycznej.

Do podstawowych kierunków działalności Instytutu będą należeć zagadnienia takie, jak:

- 1/ funkcje społeczno-wychowawcze i poznawcze turystyki,
- 2/ społeczne i ekonomiczne aspekty wypoczynku po pracy,
- 3/ rynki turystyczne, polityka cen, wskaźników turystycznych itp.,
- 4/ problematyka turystycznego zagospodarowania kraju,
- 5/ problematyka regionów, miejscowości i ośrodków turystycznych,
- 6/ ochrona przyrody,
- 7/ efektywność ekonomiczna jednostek obsługi turystycznej,
- 8/ warunki rozszerzania sezonów i dekoncentracji ruchu,
- 9/ formy i metody stosowanej informacji, propagandy i reklamy turystycznej,
- 10/ kształcenie i doskonalenie kadr dla potrzeb turystyki w formie studiów podyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem kadr kierowniczych".

Dziś, z perspektywy dziesięciu lat działalności powołanej wówczas placówki naukowo-badawczej, chcielibyśmy niniejszą publikacją pomóc znaleźć odpowiedź na pytanie, czy i w jakim stopniu oczekiwania i nadzieje związane z powstaniem naszego Instytutu zostały w rzeczywistości spełnione, jakie mamy do odnotowania osiągnięcia, może nawet sukcesy, a jakie spotkały nas niepowodzenia i rozczarowania. Posłuży temu skrótowy przegląd faktów i dokonań owego dziesięciolecia przeprowadzony w poszczególnych rozdziałach tej publikacji.

W tym miejscu przypomnijmy tylko strukturalno-terytorialne i kadrowe ramy działalności Instytutu, tak jak ewoluowały one na przestrzeni minionych dziesięciu lat.

W początkowym okresie w obu tych aspektach nastąpiła dynamiczna ekspansja: w szczytowym pod tym względem roku 1975 odnotować można było stan zatrudnienia w Instytucie wynoszący 213

osób oraz najrozleglejszą strukturę organizacyjno-terytorialną, obejmującą poza centralą w Warszawie działalność 3 oddziałów Instytutu /Kraków, Poznań, Wrocław/ oraz 4 terenowych pracowni /Bydgoszcz, Katowice, Szczecin i Toruń/. Kierownicze funkcje /dyrekcja, kierownicy oddziałów i samodzielnych pracowników/ sprawowało w całym dziesięcioleciu 26 osób /1/^{1/}.

Kolejne lata przyniosły konieczność stopniowego zmniejszania stanu zatrudnienia i ograniczania zbyt rozproszonej terytorialnej struktury organizacyjnej. Szczególnie drastycznie konieczność ta, związana z samofinansowaniem się Instytutu, zaznaczyła się w ostatnich dwu latach, kiedy kraj nasz dotknięty został głębokim kryzysem społeczno-gospodarczym, który nie oszczędził również dziedziny turystyki i wypoczynku. Toteż w dniu zamykającym dziesięciolecie istnienia Instytutu Turystyki w placówce naszej zatrudnionych było już tylko 115 osób, a jej struktura organizacyjna została ograniczona do centrali i trzech oddziałów /Poznań, Wrocław i Toruń/.

Zdaniem autorów niniejszej publikacji to ograniczenie kadrowe i strukturalne ram działalności Instytutu nie spowodowało zmniejszenia się efektywności jego działania ani też użyteczności społecznej i poziomu naukowego powstających w Instytucie prac.

Ocenę, czy przekonanie to jest uzasadnione, pozostawiamy odbiorcom naszych opracowań a także Czytelnikom zapisanych dalej kart.

1/ Liczba w nawiasach oznacza pozycję "Zbioru materiałów źródłowych" zamieszczonego w końcowej części opracowania.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA

Badania naukowe w dziedzinie turystyki mają w Polsce swoją tradycję, sięgającą okresu międzywojennego. W 1936 r. przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie powołano Studium Turyzmu, które kształciło specjalistów z dziedziny uzdrowiskowo-turystycznej oraz prowadziło badania naukowe nad różnymi zagadnieniami turystyki. Były to początki zorganizowanych badań, których intensywniejszy rozwój obserwujemy dopiero po 1960 r.

Rosnące zapotrzebowanie na badania naukowe w turystyce spowodowało utworzenie w 1972 r. Instytutu Turystyki w Warszawie. Powstanie Instytutu miało w tym okresie istotne znaczenie dla dalszego rozwoju nauk o turystyce. Należy podkreślić, że Instytut był i jest do chwili obecnej jedyną resortową placówką naukowo-badawczą, której głównym zadaniem jest prowadzenie interdyscyplinarnych i kompleksowych badań nad turystyką w Polsce.

1. Problematyka badawcza Instytutu w latach 1972-1975

Pierwszy program badań dla Instytutu określili ówczesny Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki w 1972 r., powierzając mu funkcję koordynatora I stopnia czterech resortowych problemów naukowo-badawczych oraz koordynatora II stopnia jednego z tematów problemu węzłowego realizowanego przez Polską Akademię Nauk. Program ten obejmował tematykę badawczą, którą przedstawiamy tu w dużym skrócie.

Struktura przestrzenna turystyki i wypoczynku /badania podstawowe w problemie węzłowym PAN "Podstawy przestrzennego zagospodarowania kraju"/. W pierwszych dwóch latach właściwie wszystkie badania prowadzone w Instytucie podporządkowane były problemowi węzłowemu PAN. Sytuacja ta była dla Instytutu bardzo korzystna, bowiem, po pierwsze, umożliwiła koncentrację całego potencjału badawczego wokół jednej koncepcji badawczej, po dru-

gie - pozwoliła na kontynuowanie badań i studiów prowadzonych wcześniej przez ośrodki, które weszły w skład Instytutu^{2/}, po trzeciej - stworzyła szansę wypróbowania pracowników w badaniach kompleksowych i interdyscyplinarnych.

Wyniki osiągnięte w tych pierwszych latach działalności naukowo-badawczej Instytutu w pełni potwierdziły zasadność powołania do życia nowej jednostki badawczej. Wykonane w ramach problemu węzłowego opracowania, a zwłaszcza "Plan przestrzennego zagospodarowania turystycznego Polski do 1990 roku" oraz "Materiały wyjściowe do programu ochrony walorów i zasobów środowiska przyrodniczego obszarów, szlaków i obiektów turystycznych", znalazły uznanie w ocenach praktyków i naukowców^{3/}.

W latach 1974-1975 działalność Instytutu ukierunkowana została na realizację wspomnianych wcześniej czterech resortowych problemów naukowo-badawczych^{4/}:

Prognozy rozwoju krajowego i zagranicznego ruchu turystycznego /problem resortowy 107/

Wobec braku wielu podstawowych danych dotyczących ruchu turystycznego zarówno krajowego, jak i zagranicznego, przy jednoczesnym stosowaniu różnych metod szacowania ruchu turystycznego, głównym celem badań prowadzonych w ramach problemu resortowego było:

- wypracowanie teoretyczno-metodologicznych podstaw szacowania ruchu turystycznego,
- określenie wielkości ruchu turystycznego,
- opracowanie prognoz ruchu turystycznego.

2/ Przede wszystkim Zakład Zagospodarowania Turystycznego we Wrocławiu, Ośrodek Studiów Urządzeń Sportowych i Turystycznych w Poznaniu oraz Zakład Socjologii Wypoczynku Instytutu Naukowego Kultury Fizycznej w Warszawie.

3/ "Plan przestrzennego zagospodarowania turystycznego Polski do 1990 r." został zatwierdzony przez resort i władze państwowe. Opracowanie Instytutu wyróżnione zostało pismem pochwalnym Sekretarza Naukowego PAN.

4/ Realizacja resortowych problemów naukowo-badawczych w latach 1971-1975. GKKFiT Departament Szkolnictwa i Nauki, Warszawa 1974, masz. pow.

Z ważniejszych prac badawczych wykonanych w ramach tego problemu resortowego należy wymienić:

- "Trendy rozwojowe ruchu turystycznego w Polsce w latach 1967-1972"
- "Prognozę ruchu wycieczkowego i wypoczynku świątecznego",
- "Problemy badań wielkości, struktury i dynamiki ruchu turystycznego w Polsce".

Organizacyjne i ekonomiczne zagadnienia obsługi ruchu turystycznego /problem resortowy 108/

Prowadzone badania miały w większości charakter prac poznawczych i ukierunkowane były głównie na zagadnienia organizacyjne. Oto ważniejsze prace wykonane w tym okresie:

- "Organizacja i funkcjonowanie podstawowych jednostek hotelarskich",
- "Ekonomika zakładu hotelarskiego",
- "Kwalifikowana kadra turystyczna w perspektywie 1990 r.",
- "Umowy w turystyce międzynarodowej".

Podstawowe typy i modele obszarów i miejscowości o funkcjach turystycznych oraz koncepcje ich zagospodarowania z uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego /problem resortowy 109/

Założeniem badań prowadzonych w ramach tak sprecyzowanego problemu resortowego było rozwinięcie i uszczegółowienie badań prowadzonych w omawianym wcześniej problemie węzłowym. Z ważniejszych opracowań warto wymienić:

- "Wstępną klasyfikację miejscowości turystycznych w Polsce",
- "Charakterystykę miejscowości wypoczynku urlopowego i wakacyjnego w Polsce",
- "Tereny wypoczynkowe w strefie podmiejskiej i miejskiej aglomeracji krakowskiej".

Modernizacja wybranych elementów bazy materiałowo-technicznej dla rozwoju kultury fizycznej i turystyki /problem resortowy 110/

Badania koncentrowały się przede wszystkim na problematyce

bazy i wyposażenia w turystyce. Mimo pewnych prób właściwie nie osiągnięto zamierzonych celów badawczych w zakresie bazy dla kultury fizycznej. Do ważniejszych opracowań w tym problemie należą:

- "Zagadnienia oświetlenia pomieszczeń hotelarskich światłem sztucznym",
- "Budownictwo czasowe - zasady lokalizacji i elementy kształtowania architektonicznego",
- "Zasady kształtowania rozwiązań funkcjonalnych wybranych obiektów bazy hotelarskiej realizowanej uprzemysłowionymi metodami budownictwa".

Niezależnie od badań prowadzonych w ramach określonych problemów resortowych bądź węzłowych, w Instytucie rozwijały się również inne kierunki badań: nad kulturą czasu wolnego, nad problemami wychowawczymi w turystyce oraz nad kształceniem i doskonaleniem kadr turystycznych.

Ogółem w latach 1972-1975 wykonano w Instytucie 183 opracowania /o łącznej objętości ok. 9 200 stron/, z których około 70% przekazano do wykorzystania Głównemu Komitetowi Kultury Fizycznej i Turystyki /2/.

Podsumowując można powiedzieć, że pierwsze lata działalności naukowo-badawczej Instytutu charakteryzowały się:

- a/ zdecydowaną przewagą badań w zakresie zagospodarowania i budownictwa turystycznego oraz środowiska geograficznego /ok. 57% ogółu wykonanych prac badawczych/,
- b/ podjęciem wielokierunkowych badań, głównie metodologicznych i poznawczych, w zakresie społecznych problemów turystyki, rozwoju krajowego i zagranicznego ruchu turystycznego, ekonomiki i organizacji turystyki,
- c/ próbami /uwieńczonymi na ogół powodzeniem/ prowadzenia badań w sposób kompleksowy, szczególnie przy realizacji problemu węzłowego PAN.

2. Problematyka badawcza Instytutu w latach 1976-80

W latach 1976-1980 prowadzone badania koncentrowały się wokół czterech problemów resortowych, które w zasadzie, z niewielkimi zmianami, były kontynuacją programów badawczych podjętych w pierwszych latach działania Instytutu.

Treść badawcza tych problemów ujęta w grupy tematyczne przedstawia się w dużym skrócie następująco:^{5/}

Rozwój krajowego i zagranicznego ruchu turystycznego oraz jego uwarunkowania i skutki społeczno-polityczne /problem resortowy 108 - kier. Stanisław Ostrowski i Stanisław Wawrzyniak/

Badania dotyczyły generalnie rozpoznania dotychczasowych i przyszłych tendencji rozwojowych, poziomu i struktury całego ruchu turystycznego, podstawowych czynników warunkujących wielkość i rozkład tego ruchu oraz zasadniczych skutków społeczno-politycznych w różnych układach czasoprzestrzennych. W ramach tego problemu prowadzone były prace w zakresie metod i technik badawczych służących do diagnozowania i prognozowania ruchu turystycznego. Obejmowały także sposoby wykorzystania istniejącego materiału informacyjnego oraz przedstawiały w syntetycznym ujęciu programy rozwoju turystyki w makroukładach przestrzennych.

Efektywność gospodarki turystycznej /problem resortowy 109 - kier. Jerzy Sierpiński, później Michał Stalski/

Ogólnie można tu mówić o dwóch blokach tematycznych, które obejmowały: efektywność działalności przedsiębiorstw hotelarskich i terenowych przedsiębiorstw turystycznych oraz gospodarkę turystyczną jako gałąź gospodarki narodowej, ze wstępnym zarysowaniem jej form organizacyjnych i podstaw prawnych.

Zagospodarowanie turystyczne oraz kierunki i metody jego realizacji /problem resortowy 110 - kier. Lech A. Dębski/

^{5/} Zob. "Plan resortowych problemów naukowo-badawczych na lata 1976-1980". GKKFiT Dep. Szkolnictwa i Nauki, Warszawa 1976, masz. pow.

W tym zakresie badań dokonano wstępnego określenia zasad kształtowania się sieci osadnictwa turystycznego, głównie o charakterze czasowym, opierając się na wstępnym rozpoznaniu fizjograficznym i demograficznym /wielkości natężenia i wielkości potoków ruchu turystycznego/. Dokonano także wstępnego podziału typologicznego całego osadnictwa turystycznego na obszarze kraju. Innym zagadnieniem, które objęto bardziej szczegółowymi badaniami, był sposób zagospodarowania turystycznego miejscowości krajoznawczych oraz miejscowości wypoczynkowych z występującymi wodami termalnymi.

Kwalifikacje kadr turystycznych oraz kierunki i metody ich doskonalenia /problem resortowy III - kier. Krystyna Pauzewicz/

W ramach problemu resortowego przeanalizowano i porównano wymagania kwalifikacyjne postulowane na poszczególnych stanowiskach pracy z formalnymi kwalifikacjami pracowników. Analizie poddane zostały charakterystyki zawodowe; w jej wyniku zaproponowano nowe charakterystyki zawodowe na potrzeby szkolnictwa średniego. Ponadto w szkołach średnich turystyczno-hotelarskich przeprowadzono analizy ankietowe kwalifikacji nauczycieli, programów nauczania oraz losów absolwentów.

Poza realizacją tematyki badawczej w ramach problemów resortowych Instytut wykonał typowe opracowania wdrożeniowe. Były to tematy badawcze podejmowane na zlecenie jednostek administracji terenowej lub jednostek gospodarczych. Dotyczyły one głównie problematyki związanej z zagospodarowaniem turystycznym województw lub obszarów o atrakcyjnych walorach turystycznych. Prace o takim charakterze wykonano m.in. dla województw: suwałskiego, krośnieńskiego, pilskiego, chełmskiego, zamojskiego, wałbrzyskiego, leszczyńskiego, łomżyńskiego.

Koniec lat siedemdziesiątych zaznaczył się zdecydowanym zwiększeniem liczby wykonywanych ekspertyz, opinii i analiz dla GKT, co w znacznym stopniu przyczyniło się do przybliżenia osiągniętych wyników badań do praktyki społecznej.

Ogółem w latach 1976-1980 wykonano w Instytucie 384 prace naukowo-badawcze /o łącznej objętości ok. 36 200 stron/, z któ-

rych około 60% przekazano do wykorzystania GKKFiT, a od 1978r. Głównemu Komitetowi Turystyki.

Analizując bliżej działalność naukowo-badawczą Instytutu w omawianym okresie nietrudno zauważyć, że obok tematów ważnych i istotnych realizowano także wiele prac, które z trudem mieściły się w przyjętym programie badań lub nie mieściły się w nim w ogóle^{6/}. Jednocześnie znaczne rozdrobnienie zadań badawczych zaciemniało w niektórych wypadkach zasadniczą tematykę, co w konsekwencji utrudniało syntetyzowanie problemów i wykorzystanie wyników badań w praktyce. Szczególnie odnosi się to do prac badawczych prowadzonych w ramach problemu resortowego 109.

Pomimo wspomnianych niedostatków omawiany okres należy ocenić pozytywnie. Nastąpiła w tym czasie stabilizacja organizacyjna Instytutu, nastąpił wyraźny rozwój kadr naukowych /obroniono kilkanaście prac doktorskich i 1 habilitacyjną/, wykonano kilkadziesiąt użytecznych prac badawczych na wysokim poziomie^{7/}.

3. Aktualna problematyka badawcza Instytutu /1981-1982/

W początkach 1980 r. Przewodniczący GKT aprobował przedstawiony przez Instytut program badań na lata 1981-1985^{8/}.

We wspomnianym dokumencie zaproponowano - generalnie rzecz biorąc - kontynuowanie najważniejszych kierunków badań z lat ubiegłych w układzie siedmiu problemów naukowo-badawczych, a mianowicie:

-
- 6/ Szczegółowy wykaz prac badawczych wraz z ich charakterystyką zob.: Prace naukowo-badawcze Instytutu Turystyki w latach 1972-1978. Warszawa Instytut Turystyki 1979.
 - 7/ Swego rodzaju podsumowaniem tego okresu działalności Instytutu w sferze naukowo-badawczej jest dwutomowe wydawnictwo: I tom - "Rozwój turystyki w Polsce w świetle badań - stan i perspektywy", II tom - "Rozwój zagospodarowania turystycznego w Polsce w świetle badań - stan i perspektywy". Warszawa Instytut Turystyki 1980.
 - 8/ Zob. Podstawowe kierunki działalności Instytutu Turystyki w latach 1981-1985. Warszawa Instytut Turystyki 1979.

- Problem 01 "Potrzeby społeczne w zakresie turystyki i ich zaspokajanie w różnych środowiskach",
Problem 02 "Ekonomia gospodarki turystycznej",
Problem 03 "Przestrzenno-programowe podstawy zagospodarowania turystycznego",
Problem 04 "Zagospodarowanie turystyczne miejscowości, budownictwo turystyczne",
Problem 05 "Kwalifikacje, funkcjonowanie i rozwój kadr w turystyce",
Problem 06 "Organizacja i koordynacja w turystyce",
Problem 07 "Systemy informacji w turystyce".

Przy niewielkich zmianach w tym układzie w 1980 r. rozpoczęto realizację konkretnych prac badawczych w ramach wymienionych powyżej problemów resortowych. Jednakże pogarszająca się sytuacja społeczno-gospodarcza kraju, także i w turystyce, spowodowała, że pod koniec 1980 r. postanowiono utrzymać wieloletnie koncepcje badawcze i wprowadzić system zleceń doradczych, głównie ze względu na brak rozeznania co do wysokości środków finansowych na realizację badań. Spowodowało to zmianę szczegółowych planów badawczych Instytutu, które zatraciły w 1981 r. cechy badań długofalowych na rzecz angażowania potencjału Instytutu w rozwiązywanie aktualnych problemów w trybie ekspertyz, opinii i innych zleceń doradczych.

Pomimo przedstawionych trudności, nie rozwiązanych do chwili obecnej, w 1981 r. wykonano 41 prac naukowo-badawczych /o łącznej objętości około 3 680 stron/, których ogólną charakterystykę - jak i pozostałych prac wykonanych w 10-leciu - podajemy w tabeli /2/.

4. Podsumowanie

Całe dziesięciolecie kończy Instytut dorobkiem ponad 600 zrealizowanych prac naukowo-badawczych o łącznej objętości blisko 50 tys. stron tekstu; wiele z nich w całości lub części utrwalonych zostało w formie publikacji książkowych lub artykułów w periodykach własnych i obcych, wiele stanowiło podstawę do referatów i wystąpień na różnorodnych sympozjach i konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Bezpośrednią

użyteczność wdrożeniową podkreśla fakt wykorzystania licznych opracowań Instytutu jako studialnej podstawy programowania rozwoju turystyki i wypoczynku lub wręcz konkretnych dokumentów oficjalnych o wadze ogólnokrajowej lub regionalnej.

Dominującą tematyką reprezentowaną w pracach Instytutu, co wynika z jego genezy /największą jednostką spośród tych, których dorobek przejął w 1972 r. Instytut Turystyki, był Zakład Zagospodarowania Turystycznego/, była problematyka przestrzen-
na - blisko 40% wszystkich prac wykonanych w omawianym dziesięcioleciu. Rozwojowi ruchu turystycznego w połączeniu ze społecznymi i politycznymi aspektami turystyki krajowej i zagranicznej poświęcono ok. 33% wszystkich prac; nieproporcjonalność in minus, w konfrontacji ze społeczną wagą zagadnienia, wykazuje zaangażowanie w problematykę ekonomiczno-organizacyjną turystyki i wypoczynku, której dotyczyło tylko niecałe 20% prac. Natomiast 10-procentowy udział prac na temat kadr, a zwłaszcza ich kształcenia i doskonalenia, uznać należy za wyraz poświęcenia tej problematyce istotnej uwagi.

Zdajemy sobie sprawę ze wszystkich braków i niedoskonałości rezultatów pracy instytutowego kolektywu w minionym dziesięcioleciu, szczególnie zaś z niekompletnego i nierównomiernego objęcia rozległego kompleksu społeczno - gospodarczego turystyki obserwacją badawczo-naukową /np. niedostatki w badaniu turystyki zagranicznej i jej efektów ekonomicznych/. Z drugiej jednak strony stwierdzić trzeba, że dziesięcioletnia działalność Instytutu stworzyła najpoważniejszy w kraju dorobek w tej dziedzinie i przyczyniła się do powstania wielu wartościowych prac, stanowiących istotny krok naprzód w naszej wiedzy o turystyce. Można bez fałszywej skromności stwierdzić, że bez korzystania z tego dorobku trudno dziś mówić o prawidłowym zarządzaniu i gospodarowaniu w dziedzinie turystyki i wypoczynku oraz że dorobek ten stanowi trwałą i niezbędną podstawę do dalszych badań i rozwoju tej dziedziny wiedzy.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA I ROZWÓJ KADRY NAUKOWEJ

1. Działalność dydaktyczna

Poza podstawową działalnością Instytutu, tzn. pracami naukowo-badawczymi, istotną rolę odgrywała w minionym dziesięcioleciu działalność dydaktyczna realizowana w ramach Ośrodka Dydaktycznego, którego zadania, sformułowane w regulaminie organizacyjnym Instytutu, obejmowały:

- doskonalenie kadry kierowniczej zatrudnionej w dziedzinie turystyki w ramach prowadzonego Studium Podyplomowego "Wiedzy o turystyce",
- współudział w podnoszeniu kwalifikacji pracowników naukowych Instytutu,
- współpracę z wyższymi uczelniami przygotowującymi kadry dla turystyki w zakresie programów nauczania i metod doskonalenia kadr kierowniczych /wysokokwalifikowanych/,
- nadzór i opiekę nad studentami odbywającymi praktyki w Instytucie Turystyki.

W ramach działalności Ośrodka Dydaktycznego Instytutu Turystyki zorganizowane zostało Studium Podyplomowe "Wiedzy o turystyce", które trwało przez trzy semestry: od października 1975 r. do lutego 1977 r. Zadaniem studium było doskonalenie kwalifikacji zawodowych kadry turystycznej.

Program studium miał charakter wielodyscyplinarny i obejmował zagadnienia turystyki w świetle różnych dyscyplin naukowych: ekonomii, socjologii, prawa itd.

Na studium uczęszczali głównie pracownicy zajmujący kierownicze stanowiska i specjaliści zatrudnieni w organach administracji terenowej turystyki oraz w instytucjach i organizacjach turystycznych.

Nauka na studium prowadzona była systemem stacjonarno-zao-
cznym z częściowym oderwaniem od pracy. Podstawową formą pracy były samodzielne studia słuchaczy w oparciu o zatwierdzone

program, podaną literaturę i inne materiały lub źródła wiedzy. W trakcie sesji dominowała metoda seminaryjna zajęć. Ilustracją i uzupełnieniem zajęć teoretycznych były wyjazdy terenowe - w tym jeden zagraniczny.

Na pierwszy semestr zapisało się 37 osób; dyplom ukończenia studium uzyskało 31.

Cała kadra samodzielnych pracowników naukowych Instytutu włączyła się do zajęć dydaktycznych. W pracach studium uczestniczyli również niektórzy z pozostałych członków Rady Naukowej IT.

Studium przyczyniło się do pogłębienia i aktualizacji wiedzy o turystyce; pogłębiło też proces integracji kadry kierowniczej i specjalistycznej oraz wzbudziło żywsze zainteresowanie pracą samokształceniową.

W ramach Ośrodka Dydaktycznego prowadzono także sporadycznie konwersatoria "Wiedzy o turystyce". Jednym z założeń tych konwersatoriów było stworzenie płaszczyzny wymiany poglądów na tematy związane z wiedzą o turystyce w ujęciu wielodyscyplinarnym. Konwersatoria te miały się też przyczynić do lepszego przygotowania kadry, zwłaszcza młodej, do pracy w dziedzinie badań turystycznych. Miały również odgrywać pewną rolę integracyjną.

W latach 1980-1981 Ośrodek działał w ramach poznańskiego oddziału Instytutu zmieniając zakres czynności i zajmując się głównie organizowaniem kursów na użytek bezpośredniej działalności praktycznej. Łącznie w tym okresie działalności Ośrodka zorganizowano 17 kursów, w których uczestniczyło 430 osób; podobnie jak w przypadku Studium Poddyplomowego wykładowcami byli w znacznej części pracownicy naukowcy Instytutu Turystyki.

Istotną rolę w aktywności dydaktycznej Instytutu odgrywała działalność jego pracowników naukowych jako stałych współpracowników lub zaproszonych wykładowców w różnych ośrodkach akademickich, na studiach poddyplomowych itp. Działalność tę tylko w latach 1979-81 prowadziło 19 osób, co zobrazowano w materiałach źródłowych /3/.

2. Rozwój kadry naukowej

Integralną częścią pracy naukowej był proces podnoszenia kwalifikacji własnej kadry naukowo-badawczej. Choć liczby samodzielnych pracowników naukowych zatrudnionych w Instytucie, według stanu na koniec dziesięciolecia, nie można uznać za zadowalającą, stwierdzić należy, że:

- na dłuższy lub krótszy okres zatrudnionych było w tym okresie /łącznie na pełne i niepełne etaty/ 18 profesorów i docentów /4/,
- w okresie zatrudnienia w Instytucie stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego uzyskało łącznie 28 osób /5/.

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

Ujęte w formie tabelarycznej dane dotyczące wydawnictw Instytutu Turystyki /6/ odzwierciedlają jedynie statystyczny aspekt tej części działalności Instytutu.

Warto więc podkreślić, że wśród podanych tam 300 pozycji wydanych przez Instytut w ciągu pierwszych dziesięciu lat jego istnienia 74 to wydawnictwa zwarte, pozostałe zaś - to łączna liczba wydanych zeszytów czasopism.

W omawianym okresie działalności Instytut Turystyki wydawał cztery kwartalniki: Biuletyn Informacyjny, Biuletyn "Budownictwo Turystyczne", Przegląd Dokumentacyjny Turystyki i "Problemy Turystyki" oraz rocznik "Zeszyty Naukowe".

Najtrwalszą pozycję wśród tych czasopism utrzymał wydawany do tej pory Biuletyn Informacyjny, połączony ostatnio z Przeglądem Dokumentacyjnym Turystyki, który od początku 1982 r. przestał wychodzić jako oddzielne czasopismo.

Nadal ukazują się również "Problemy Turystyki", kwartalnik o charakterze bardziej merytorycznym, który przejął obecnie także problematykę "Zeszytów Naukowych", wydawanych do końca 1981 r.

Wydawcą ukazującego się do końca 1977 r. Biuletynu "Budownictwo Turystyczne" był do 1970 r. poznański Ośrodek Badań i Studiów Urządzeń Sportowych i Turystycznych, przekształcony w 1972 r. w oddział nowo powołanego Instytutu Turystyki.

Pod względem tematycznym najliczniej w czasopiśmie tych była reprezentowana problematyka zagospodarowania i budownictwa turystycznego /ponad 25% wszystkich artykułów/, ogólne problemy turystyki /ok. 15% artykułów/ oraz takie pola badawcze jak rozwój ruchu turystycznego /ok. 13% / i społeczne problemy turystyki /ok. 12%/. Najmniej uwagi poświęcono sprawom szkolenia i zatrudnienia kadr turystycznych /ok. 4% artykułów/ oraz problemom organizacji i zarządzania w turystyce /niecałe 6%.

Odbiorcami większości publikacji Instytutu są głównie rozmaite biblioteki i ośrodki informacji naukowej na terenie całego kraju jak też - na zasadach wzajemności - inne placówki i ośrodki naukowo-badawcze w kraju, a w kilku przypadkach także za granicą.

W ujęciu procentowym najwięcej publikacji Instytutu Turystyki trafia w kraju do kilkunastu uczelni i placówek naukowo-badawczych /ok. 30%/ oraz do licznych organizacji i przedsiębiorstw turystycznych /również ok. 30%/. W najmniejszym stopniu korzystają z tych publikacji odbiorcy indywidualni /ok. 1,5%.

W ostatnich latach Instytut świadczył także - i świadczy nadal - usługi wydawnicze dla macierzystego resortu oraz dla kilku innych instytucji i stowarzyszeń zawodowych w kraju, z którymi współpracuje także w innych dziedzinach.

Drugą - obok wydawnictw - formą podstawowej działalności Ośrodka Informacji Naukowej i Wydawnictw IT jest jego działalność dokumentacyjno-informacyjna, polegająca na gromadzeniu, opracowywaniu, przetwarzaniu i udostępnianiu zainteresowanym materiałów informacyjnych z dziedziny turystyki.

Zadania te Ośrodek wykonuje głównie poprzez wykorzystywanie materiałów informacyjnych gromadzonych w bibliotece Instytutu.

Stan zbiorów bibliotecznych Instytutu wynosił na koniec 1981 roku ok. 16 600 vol. wydawnictw zwartych, ok. 2 600 roczników czasopism krajowych i zagranicznych oraz ok. 2 200 egz. prac własnych Instytutu i wydawnictw kartograficznych.

Informacja o zbiorach bibliotecznych prowadzona jest na podstawie katalogów wydawnictw zwartych /alfabetyczny i systematyczny w układzie haseł UKD/ oraz oddzielnych katalogów: czasopism, wydawnictw kartograficznych, nowych nabytków i wydawnictw własnych IT.

Wśród zbiorów o szczególnym znaczeniu dla zadań Ośrodka wyróżnić należy zapoczątkowane w 1976 r. archiwum własnych prac naukowo-badawczych Instytutu, wykazujące obecnie ok. 630 pozycji.

RADA NAUKOWA

Istotną rolę w merytorycznej działalności Instytutu odgrywała Rada Naukowa, będąca jego organem doradczym i opiniotwórczym; Rada Naukowa pierwszej kadencji rozpoczęła swoją działalność w pierwszej połowie 1975 r.

W szczególności Rada:

- opiniowała sprawy kierunków, programów i planów działalności Instytutu,
- oceniała wyniki działalności Instytutu,
- opiniowała wnioski kandydatów na stanowiska pracowników naukowo-badawczych oraz wnioski o nadanie tytułów naukowych.

Zapoczątkowany został również zwyczaj poświęcania części czasu posiedzeń Rady ogólnym problemom związanym z nauką o turystyce.

W pierwszej kadencji przewodniczył Radzie prof.dr hab. Zygmunt Filipowicz, w drugiej zaś kadencji prof. dr hab. Stefan Wołoszyn.

Rada składała się w znacznej większości z grona samodzielnych pracowników różnych dyscyplin nauki związanych z problematyką turystyki i wypoczynku oraz z wybitnych specjalistów - praktyków w tej dziedzinie /7/.

Pragnąc związać bliżej działalność Rady z pracą Instytutu wprowadzono próbnie rozwiązanie organizacyjne, polegające na powołaniu podczas II kadencji następujących zespołów Rady:

- 1/ Zespołu kwalifikacyjnego /działającego już uprzednio/,
- 2/ Zespołu kierunków działalności naukowo-badawczej z podzespołami:
 - problemów społecznych,
 - problemów ekonomicznych,
 - zagospodarowania turystycznego.
- 3/ Zespołu kształcenia i doskonalenia kadr, obejmującego swoim zakresem zainteresowania również sprawy Ośrodka Dydaktycznego.

WSPÓLPRACA ZEWNĘTRZNA

1. Współpraca krajowa

Głównymi formami tej działalności Instytutu w ciągu minionego dziesięciolecia były:

- a/ wymiana regularna, na prawach wzajemności, z 200 zainteresowanymi placówkami krajowymi wydawanych przez Instytut czasopism oraz - częściowo - niektórych publikacji jednorazowych,
- b/ podejmowanie w kooperacji z innymi placówkami wspólnych zadań i tematów badawczych zarówno w skali poszczególnych problemów węzłowych i resortowych, jak i w skali wybranych pojedynczych programów, takich jak - przykładowo - "Plan przestrzennego zagospodarowania turystycznego Polski do 1990 r." opracowany w 1973 r. wspólnie z Zakładem Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Komisji Planowania przy Radzie Ministrów,

- c/ organizowanie wspólnych narad, konferencji, sympozjów itp. spotkań naukowych dla pracowników własnych oraz dla przedstawicieli innych środowisk specjalistycznych, jak - przykładowo - organizowane co dwa lata /do 1977 r./ wspólnie z Urzędem Wojewódzkim w Zielonej Górze krajowe "Konferencje Zielonogórskie" w sprawach turystyki i wypoczynku,
- d/ wzajemna bezpośrednia wymiana doświadczeń zawodowych poprzez zapraszanie i udział przedstawicieli zainteresowanych placówek czy ośrodków badawczych w rozmaitych konferencjach, sympozjach itp. spotkaniach specjalistycznych organizowanych przez jedną ze stron.

Niewątpliwie najbardziej rozwiniętą z tych form działalności bieżącej Instytutu Turystyki był w tych latach i pozostanie na długo udział poszczególnych jego pracowników w rozmaitych konferencjach, sympozjach itp. spotkaniach o charakterze naukowym lub informacyjnym, organizowanych przez inne zainteresowane ośrodki i placówki badawcze.

W latach 1972-82 pracownicy Instytutu uczestniczyli łącznie w ok. 250 konferencjach krajowych i w ok. 40 zagranicznych, z czego jedynie kilka spotkań krajowych zorganizował bezpośrednio Instytut Turystyki, w tym dwa o zasięgu międzynarodowym.

Organizatorami większości omawianych konferencji krajowych były instytucje i organizacje ogólnopolskie takie jak: PAN, NOT, PTTK, TUP, PTE, TNOiK oraz instytuty uczelniane i wydziały kultury fizycznej i turystyki kilku urzędów wojewódzkich. Ponad 50% tych konferencji dotyczyło gospodarki przestrzennej, ok. 20% - zagadnień społecznych, ok. 20% - spraw ekonomicznych i organizacyjnych, ok. 5% - kształcenia i doskonalenia kadr i ok. 5% - spraw wydawniczych i innych.

Wśród konferencji krajowych z udziałem przedstawicieli IT warto wyszczególnić takie, których cykliczność zapewniła im już pewną popularność oraz stałą pozycję w niepisanym kalendarzu imprez tego typu. Dla przykładu są to:

- a/ każdego roku, w I kwartale, konferencje na tematy ekonomiczne turystyki, organizowane w Zakopanem przez oddział krajowski PTE;
- b/ podobne konferencje - poświęcone głównie tematyce sudeckiej - organizowane w tym samym czasie w Karpaczu przez Karkonoskie Towarzystwo Naukowe i jeleniogórską filię AWF we Wrocławiu;
- c/ co dwa lata, w III kwartale, wspomniane wcześniej konferencje poświęcone głównie tematyce wczasów i wypoczynku organizowane w Zielonej Górze przez tamtejszy Urząd Wojewódzki wspólnie z Instytutem Turystyki, ostatni raz w 1977 r.

Wykazy tabelaryczne większości konferencji itp. spotkań - zarówno krajowych jak i zagranicznych - w których uczestniczyli poszczególni pracownicy Instytutu, wraz z obszernym omówieniem tekstowym niektórych spośród tych imprez, były i są nadal publikowane w kolejnych numerach naszego Biuletynu Informacyjnego, przesyłanego regularnie wszystkim stałym odbiorcom tego kwartalnika.

2. Współpraca międzynarodowa

Kontakty zagraniczne Instytutu przejawiały się w ciągu całego dziesięciolecia 1972-1981 głównie poprzez

- konferencje międzynarodowe, organizowane w naszym kraju z aktywnym udziałem przedstawicieli Instytutu Turystyki, takie jak:
 - XXVII Kongres Międzynarodowego Stowarzyszenia Naukowych Ekspertów Turystyki /AIEST/ w 1977 roku, którego organizatorem ze strony polskiej był właśnie Instytut Turystyki;
 - międzynarodowa konferencja na temat ekonomicznej efektywności turystyki zagranicznej, zorganizowana w 1978 r. w Warszawie również przez Instytut Turystyki, w ramach zobowiązań strony polskiej wynikających z planu działalności Komisji Ekonomicznej przy Konferencji Urzędów Turystyki Krajów Socjalistycznych;

- seminaria dla specjalistów z dziedziny turystyki /i innych/ organizowane w naszym kraju, w których uczestniczyli - jako wykładowcy - prawie corocznie od 1978 r. przedstawiciele Instytutu Turystyki.
- konferencje itp. spotkania międzynarodowe organizowane za granicą, w których aktywnie uczestniczyli niektórzy pracownicy IT, takie jak:
 - międzynarodowe seminarium na temat planowania i rozwoju przemysłu turystycznego w Europie, zorganizowane w 1975 r. w Dubrowniku przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ, na którym stronę polską reprezentowali: St. Ostrowski - jako wiceprzewodniczący konferencji - i A. Cosma z odpowiednimi referatami opublikowanymi następnie w wydawnictwach ONZ;
 - doroczne kongresy Międzynarodowego Stowarzyszenia Naukowych Ekspertów Turystyki /AIEST/ w latach: 1976 - w Atenach, 1978 - w Kairze i 1979 - w Warnie;
 - spotkania robocze grup ekspertów Światowej Organizacji Turystyki /WTO/, poświęcone różnym tematom, m.in. sprawie zintegrowanego planowania rozwoju turystyki na świecie;
 - kilkakrotne spotkania robocze grup ekspertów oraz doroczne posiedzenia komisji branżowych przy Konferencji Urzędów Turystyki Krajów Socjalistycznych;
 - kilkakrotne spotkania robocze i konferencje grup ekspertów i współwykonawców międzynarodowego programu badań na temat społeczno-ekonomicznych aspektów rozwoju turystyki w Europie, koordynowanego przez Europejski Ośrodek Dokumentacji i Koordynacji Badań Społecznych przy Radzie Społeczno-Gospodarczej ONZ w Wiedniu;
 - coroczne konferencje międzynarodowe organizowane przez Komisję Turystyki Międzynarodowej Unii Geograficznej;
 - kilka innych międzynarodowych konferencji i seminariów o tematyce turystycznej, organizowanych przez odpowiednie organa rządowe i placówki badawcze zainteresowanych państw,

- kilkakrotne konferencje i spotkania robocze Komitetu Socjologii Czasu Wolnego przy Międzynarodowym Towarzystwie Socjologicznym oraz konferencje organizowane przez Europejski Ośrodek Badania Czasu Wolnego i współpracujące organizacje międzynarodowe,
- konferencje międzynarodowe dotyczące rozmaitych aspektów turystyki zagranicznej, organizowane każdego roku w Bańskiej Bystrzycy przez Czechosłowackie Towarzystwo Naukowo-Techniczne.

Szczegółowe i kilkakrotne analizy procesu realizacji przez Instytut współpracy naukowej z zagranicą w latach 1972-81. dają podstawę do skonkretyzowania szeregu wniosków na ten temat, a wśród nich dwóch następującej treści:

- 1/ w hierarchii zadań resortowej placówki naukowo-badawczej, jaką jest Instytut Turystyki, współpraca naukowa z zagranicą jest jednym z podstawowych i nieodzownych zarazem czynników postępu, zwłaszcza metodologicznego,
- 2/ ponadto w konkretnym przypadku tego właśnie Instytutu, którego pole badawcze dotyczy głównie turystyki, a więc dziedziny "par excellence" międzynarodowej, współpraca z zagranicą staje się elementem integralnym całego procesu badawczego realizowanego przez Instytut, warunkującym w znacznym stopniu prawidłowość kierunków jego działania.

FINANSE INSTYTUTU

Od chwili powstania do końca 1975 r. Instytut był jednostką budżetową dotowaną przez Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki. Rozliczenia finansowe odbywały się według zasady: wszystkie wydatki pokrywane są z budżetu, a wszystkie dochody własne oddawane drogą służbową do budżetu państwa. Podstawę finansowania budżetowego stanowił preliminarz roczny.

Z dniem 1.01.1976 r. w Instytucie wprowadzono nowy system finansowania prac naukowo-badawczych^{9/}, w którym wiodącą zasadą gospodarki finansowej jednostek naukowo-badawczych stało się odpłatne wykonywanie prac naukowych na rzecz jednostek gospodarki społecznej. Gospodarka finansowa została oparta na wieloletnich i rocznych planach rzeczowych.

1. Koszty

Z chwilą wprowadzenia zasad rozrachunku gospodarczego Instytut przestał otrzymywać z Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki dotacje pokrywające w całości koszty jego utrzymania, toteż musiał zacząć na siebie zarabiać. Kształtowanie się kosztów, dochodów oraz zysków Instytutu w latach 1976-1981 obrazują tabele w zbiorze materiałów źródłowych /8-10/.

W latach 1976-1978 koszty działalności Instytutu utrzymywały się w zasadzie na jednakowym poziomie. Zmiany można stwierdzić:

- w roku 1979, kiedy koszty w porównaniu z rokiem 1978 wzrosły o blisko 2,4 mln zł, tj. o około 14%; wzrosła wówczas szczególnie liczba i koszty ekspertyz /o ponad 2 mln zł/, przy zmniejszeniu nakładów na niektóre inne rodzaje prac realizowanych przez Instytut /8/,
- w roku 1981, kiedy koszty w porównaniu z rokiem 1980 wzrosły o 4,4 mln, tj. o 23%. Wzrost ten dotyczył w zasadzie wyłącznie wynagrodzeń pracowników Instytutu /o około 4 mln zł, tj. 27%/. Był to efekt ogólnej sytuacji w kraju i przesilenia objawiającego się spadkiem dochodu narodowego, któremu towarzyszyło generalne zwiększenie wynagrodzeń /8/.

2. Dochody

Instytut koszty swojej działalności pokrywa:

- z dochodów własnych ze sprzedaży prac naukowo-badawczych,

^{9/} Uchwała nr 289 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1973 r. w sprawie zasad finansowania prac badawczych i wdrożeniowych oraz gospodarki finansowej jednostek badawczych i szkół wyższych /MP 1974 nr 2, poz. 9/.

- ze środków przekazywanych przez Główny Komitet Turystyki - dotacji na prace własne i działalność ogólnotechniczną,
- ze swojego funduszu rezerwowego.

Dochody Instytutu w latach 1976-1981 obrazuje tabela /9/.

Z analizy dochodów Instytutu widać, że od roku 1976 wzrosły one blisko dwukrotnie. W 1976 r. wynosiły 14,284 mln zł, a w 1981 r. 26,126 mln zł, czyli nastąpił wzrost o 84,8%.

Analizując strukturę dochodów Instytutu w poszczególnych latach możemy łatwo zauważyć, iż w latach 1976-1980 około 85% dochodów stanowiły kwoty uzyskane z Głównego Komitetu Turystyki, z czego 20% to sumy uzyskiwane w formie dotacji na działalność ogólnotechniczną i prace własne, a około 65% - dochody ze sprzedaży prac naukowo-badawczych wykonywanych dla Głównego Komitetu Turystyki. Pozostałe 15% ogólnych dochodów stanowiły kwoty uzyskiwane ze sprzedaży prac naukowo-badawczych innym jednostkom gospodarki uspołecznionej. Zyski Instytutu w latach 1976-1981 obrazuje tabela 10, a na ich podstawie można mówić o zdrowej do końca 1981 r. gospodarce finansowej Instytutu.

RZUT OKA W PRZYSZŁOŚĆ

Dziesięciolecie Instytutu Turystyki przypada na okres głębokich zmian w życiu społeczno-gospodarczym naszego kraju, okres przezwyciężania kryzysu i wdrażania reformy gospodarczej, także w dziedzinie turystyki i wypoczynku. Wszystko to wymaga ponownej refleksji nad koncepcją funkcjonowania Instytutu Turystyki, określenia jego perspektywy rozwojowej a także niezbędnych zmian i modyfikacji programowych, organizacyjno-strukturalnych i kadrowych.

Przy podejmowaniu tych rozważań podstawowym zadaniem jest zharmonizowanie dwu celów:

- utrzymania ciągłości działania Instytutu i dalszego rozwijania jego dorobku twórczego, choćby w zmodyfikowanej strukturze organizacyjnej,

- dostosowania wielkości stałego zatrudnienia w naszej placówce do wysokości zapewnionych, głównie przez resort turystyki, wpływów finansowych za dostarczane przez Instytut opracowania i konsultacje, co jest nieubłaganą pochodną zasady samofinansowania.

Za koncepcją reorganizacyjną przewidującą utrzymanie ciągłości działania Instytutu przy głębokim manewrze kadrowym przemawia omówiony tu 10-letni dorobek w dziedzinie prac naukowych, publikacji, zwłaszcza zaś rozwoju kadr, wyrażający się, przypomnijmy:

- ponad 600 opracowaniami naukowymi,
- dorobkiem wydawniczym obejmującym ogółem 300 opublikowanych pozycji,
- działalnością dydaktyczno-szkoleniową pracowników Instytutu,
- udziałem pracowników Instytutu w krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych,
- prawidłową i zrównoważoną w latach 1976-81 gospodarką finansową.

Tu trzeba dodać, że mimo formalnego braku uprawnień Instytutu Turystyki do prowadzenia prac doktorskich i habilitacyjnych, nastąpił w Instytucie w ciągu 10 lat jego istnienia wydatny wzrost kwalifikacji merytorycznych i formalnych, czego wyrazem jest wysoka liczba doktoratów związanych tematycznie z turystyką i wypoczynkiem.

Kolejnym argumentem jest konieczność dostosowania treści programowych, struktur organizacyjnych i formuł funkcjonowania Instytutu do zmieniającej się sytuacji w turystyce i wypoczynku w Polsce /wdrażanie reformy gospodarczej, przewyższanie zjawisk kryzysowych, zarysowywanie nowych perspektyw rozwoju/ i związanym z tym zmieniającym się zapotrzebowaniem resortu na prace jego zaplecza naukowo-badawczego.

Uwzględnić także należy zwiększone znaczenie tego zaplecza dla codziennej działalności resortu, co zmusza naszą placówkę do wydatnego zwiększenia walorów praktyczno-wdrożeniowych prowadzonych badań, rozwinięcia efektywnej użyteczności wyników

opracowań dla resortu i gospodarki narodowej, zwiększenia sprawności i szybkości wykonywania ekspertyz i konsultacji oraz do obniżenia kosztów prowadzonych badań.

W tej dziedzinie twórczej kontynuacji domagają się takie osiągnięcia Instytutu jak opracowany wspólnie z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów "Plan przestrzennego zagospodarowania turystycznego Polski do 1990 r.", prace Instytutu nad kompleksowym programem rozwoju turystyki do tegoż roku, zwłaszcza zaś opracowane ostatnio podstawy reformy gospodarczej w turystyce, kierunki przewyćzania zjawisk kryzysowych w tej dziedzinie, a także podstawowe materiały studyjne na wiele posiedzeń plenarnych Głównego Komitetu Turystyki poświęconych m.in. problematyce turystyki młodzieży oraz turystyki wiejskiej.

Dodatkowo zwiększa znaczenie prac studialnych zmiana charakteru działalności centralnego organu państwowego zarządzania turystyką z nakazowo-rozdzielczego na koncepcyjno-programujący oraz rozszerzenie zakresu kompetencji tego organu na problematykę kształtowania zasad i wytycznych polityki społecznej w zakresie turystyki i wypoczynku oraz przyjęcia zadań dotyczących całej turystyki socjalnej.

Zamykając niełatwy etap dziesięcioletniej pracy w latach 1972-1982 należy wyrazić wdzięczność i szacunek tym wszystkim, którzy wnieśli swój wkład w dotychczasowe osiągnięcia Instytutu jako jego pracownicy lub członkowie Rady Naukowej, w tej liczbie na pierwszym miejscu prof.dr hab. Zygmuntowi Filipowiczowi, organizatorowi Instytutu, jego pierwszemu dyrektorowi, a później przewodniczącemu Rady Naukowej.

Chwilę pamięci poświęćmy tym, którzy odeszli od nas na zawsze: dr. Williamowi Beyerowi, doc. dr. hab. Lechowi A. Dębskiemu, inż. Jarosławowi Dzierbińskiemu, mgr. Kazimierzowi Klimaszewskiemu, Grażynie Konsewicz i dr. Zbigniewowi Kulczyckiemu. Pozostawili po sobie trwały ślad w dorobku naukowym Instytutu i w ludzkiej pamięci.

Rocznicowe refleksje retrospekcyjne, choć siłą rzeczy nie pozbawione akcentów zadumy, w swej podyktowanej życiową koniecz-

nością wymowie zwracają nasze myśli ku przyszłości, ku nowym, jeszcze trudniejszym i większym zadaniom, tym trudniejszym, że z całą pewnością realizowanym w znacznie zmniejszonym składzie osobowym etatowych pracowników Instytutu.

Jednakże doświadczenia ostatnich burzliwych lat dają podstawy do przekonania i wiary, że nasz Instytut stać na skonsolidowanie mniejszego, ale pełnowartościowego i posiadającego duży dorobek zespołu pracowników, zdolnych z powodzeniem i zaangażowaniem realizować zwiększone zadania stojące przed zapleczem naukowym turystyki i wypoczynku w latach osiemdziesiątych.

M A T E R I A Ł Ó W Ź R Ó D Ł O W Y C H

1. Pracownicy Instytutu
sprawujący kierownicze funkcje

a/ Dyrekcja Instytutu

1. Mgr Maria Chmaj
1.IX.1977 - 6.XI.1978 - z-ca dyr. ds. ekonom.
2. Prof.dr h. Romuald Chwieduk
1.XI.1976 - 30.IX.1979 - dyrektor
3. Doc.dr h. Lech A. Dębski
1.VIII.1975 - VII.1982 - z-ca dyrekt.ds. nauk.-
-badawczych
4. Mgr Marian Dywański
15.VII.1974 - 30.XI.1976 - z-ca dyr. ds. administr.
5. Prof.dr h. Zygmunt Filipowicz
1.VI.1972 - 31.X.1976 - p.o. dyrektor, od 1.IV.74
Przewodn.Rady Naukowej
6. Doc.dr h. Bolesław Libicki
1.X.1979 - 30.IX.1980 - p.o. dyrektor
7. Antonina-Mirosława Mielczarek
1.XI.1978 - 14.IV.1982 - główny księgowy
8. Mgr Stanisław Ostrowski
1.IV.1974 - 30.IV.1975 - z-ca dyr.ds.inform.nauk.
1.V.1975 - 31.X.1976 - p.o. dyrektor
1.VI.1976 - 25.IX.1980 - z-ca dyr. ds. ogólnych
25.IX.1980- nadal - p.o. dyrektor
9. Krystyna Rudzka-Kuć
1.II.1975 - 31.XII.1977 - główny księgowy
10. Gustaw Rothert
1.XI.1973 - 15.I.1975 - główny księgowy
11. Dr Ryszard Szczeciński
18.IV.1977 - nadal - sekretarz naukowy

12. Doc. dr Jerzy Sierpiński

1.VII.1972 - 31.III.1973

- z-ca dyr.ds.organ.kadr
1/2 etatu

1.IV.1973 - 31.III.1974

- z-ca dyr. ds.organ.kadr.
etat

1.IV.1974 - 31.VII.1975

- z-ca dyr. ds. naukowo-
-badawczych

13. Wiesława Strzelczyk

1.V.1972 - 30.IX.1973

- p.o. główny księgowy

b/ Kierownicy Oddziałów Instytutu Turystyki

1. Mgr inż. Zenon Błądek
1.VIII.1972 - 30.IX.1974 - Poznań
2. Doc.dr h. Lech A. Dębski
1.X.1974 - 19.VIII.1982 - Poznań
3. Mgr inż. Jerzy Gajewski
p.o.kier.Oddz.1.III.80-31.V.1982 - Kraków
4. Doc.dr Teofila Jarowiecka
1.X.1977-31.XII.1977 - Kraków
/pół etatu/
5. Mgr Kazimierz Kraskiewicz
z-ca kier.Oddz.ds.admin.
1.X.1977-29.II.1980 - Kraków
6. Dr Jan Owskiak
1.VI.1982 - nadal - Toruń
7. Doc.dr Roman Peretiatkowicz
1.XI.1972-31.XII.1975 - Kraków
8. Doc.dr Stanisław Wawrzyniak
1.X.1972 - nadal - Wrocław

o/ Kierownicy Samodzielnych Zespołów-Pracowni Terenowych

1. Mgr Bonifacy Gajdzik

1.X.1972 - 31.XII.1977

- Katowice

2. Dr Jan Owsiak

1.II.1978-31.V.1982

- Toruń

3. Dr Romana Przybyszewska-Gudelis

15.III.1973 - 31.V.1982

- Bydgoszcz

4. Dr Czesław Piskorski

1.X.1972 - 31.XII.1977

- Szczecin

5. Mgr Stanisław Regel

1.III.1973 - 31.XII.1977

- Toruń

2. Prace naukowo-badawcze Instytutu Turystyki w latach 1972-81
/Charakterystyka ilościowa i zawartość treściowa/

		Lata 1972-1976				Lata 1977-1981				Ogółem 1972-1981			
		Prace n-b		objęt./w str./		Prace n-b		objęt./w str./		Prace n-b		objęt./w str./	
		liczby bezwzgl.	%	liczby bezwzgl.	%	liczby bezwzgl.	%	liczby bezwzgl.	%	liczby bezwzgl.	%	liczby bezwzgl.	%
I.	Ogólne problemy turystyki	1	0,4	63	0,5	14	4,1	1.277	3,7	15	2,5	1.340	2,7
II.	Zagospodarowanie i budownictwo turystyczne	57	21,3	4.101	28,8	82	24,0	11.913	34,1	139	22,9	16.014	32,6
III.	Zagadnienia środowiska geograficznego w turystyce	64	24,0	3.483	24,5	30	8,7	3.460	9,9	94	15,5	6.943	14,1
IV.	Spoleczne problemy turystyki	34	12,7	1.809	12,7	24	7,0	1.862	5,3	58	9,5	3.671	7,5
V.	Rozwój ruchu turystycznego	56	21,0	2.020	14,2	67	19,6	5.344	15,3	123	20,2	7.364	15,0
VI.	Ekonomika turystyki	28	10,5	1.243	8,7	48	14,1	4.934	14,1	76	12,5	6.177	12,6
VII.	Problemy organizacji i zarządzania	16	6,0	1.085	7,6	26	7,6	1.630	4,7	42	6,9	2.715	5,5
VIII.	Kadry w turystyce. Zatrudnienie	11	4,1	429	3,0	50	14,9	4.473	12,9	61	10,0	4.902	10,0
	O g 6 2 0 m	267	100,0	14.224	100,0	341	100,0	34.902	100,0	608	100,0	49.126	100,0

3. Działalność dydaktyczno-szkoleniowa pracowników
Instytutu Turystyki

1. Mgr Zbigniew Czechowski	Podypł.Stud.Rekreacji i Turystyki UW	79/80
2. Doc.dr Lech A. Dębski	AWF Poznań	79/80
3. Doc.dr Lech A. Dębski	Podypł.Stud.Ekon. Turyst.Akad.Ek.Poznań	79/80
4. Dr Tadeusz Łobożewicz	Podypł.Stud.Turystyki Uniw. Łódzki	79/80
5. Dr Krystyna Mączewska-Pilch	Państw.Wyższa Szkoła Sztuk Plast.Wrocław	79/80
6. Dr Czesław Piskorski	Wyższa Szkoła Pedagog. w Szczecinie	79/80
7. Doc.dr Stanisław Wawrzyniak	Akademia Ekonom. Wrocław	79/80
8. Doc.dr Stanisław Wawrzyniak	Akademia Ekonom. Wrocław, Filia w Jele- niej Górze	1980
9. Dr Jerzy Wawrzyk	AWF Warszawa	79/80
10. Dr Michał Stalski	Inst.Profil.Społecz. i Resocjaliz. UW	79/80
11. Dr Zbigniew Werner	Zakład Doskonalenia Zawod. Wrocław	1980
12. Dr Jerzy Wawrzyk	AWF Warszawa	1980
13. Dr Jacek Szwaja	Studium Podypł. Akad. Ekonom. Jel.Góra	80/81
14. Dr Romana Przybyszewska- Gudelis	Podypł.Stud.Planow. Przestrz.Politechnika Szczecińska	1980
15. Dr Tadeusz Łobożewicz	Podypł.Stud.Uniwersy- tetu Łódzkiego	80/81
16. Doc.dr h.Lech A.Dębski	AWF Poznań	80/81

17. Dr Maciej Drzewiecki	Zesp. Szkół Budowl. w Bydgoszozy	80/81
18. Dr Krystyna Mączewska-Pilch	Państw. Szk. Sztuk Plast. Wrocław	80/81
19. Doc. dr Stan. Wawrzyniak	Akad. Ekon. Wrocław Filia Jel. Góra	80/81
20. Dr Tadeusz Łobożewicz	Resort. Centr. Kult. Fiz. i Sportu	1980
21. Mgr inż. arch. Jerzy Gajewski	Akademia Roln. Kraków	1980
22. Mgr Zbigniew Czechowski	Inst. Profil. Społ. i Resocjaliz. UW	80/81
23. Mgr Stanisław Ostrowski	Akademia Ekon. Kraków /Podypł. Stud. Ekon. i Organiz. Turystyki/	79/81
24. Dr Tadeusz Łobożewicz	Główny Kom. Kult. Fiz. i Sportu	1981
25. Dr Zbigniew Werner	Zakład Doskonalenia Zawodowego Wrocław	1981
26. Doc. dr h. Bolesław Libicki	SGPiS /Podypł. Stud. Turyst./	71/82
27. Doc. dr h. Lech A. Dębski	AWF Poznań	81/82
28. Dr Jacek Szwaja	AWF Kraków	1982
29. Doc. dr Stan. Wawrzyniak	Akademia Ekonom. Wrocław	81/82
30. Dr Roman Dysarz	Wyższa Szkoła Pedagog. Bydgoszcz	1982
31. Dr Tadeusz Łobożewicz	Studium Podypł. Turyst. Uniw. Łódzki	1982
32. Doc. dr Stan. Wawrzyniak	Akademia Ekon. Wrocław Filia Jel. Góra	82/83
33. Dr Jacek Pustola	SGPiS /Podypł. Stud. Turystyki/	82/83

4. Samodzielni pracownicy naukowo-badawczy

1. Doc.dr h. Leszek Baraniecki
1.X.1974 - 31.XII.1977
1.IV.1978 - 31.XII.1978
1/3 etatu - konsultant
2. Prof.dr h. Jan Chmielewski
1.VIII.1972 - 31.VII.1973
1/2 etatu - konsultant
3. Doc.dr h. Lech A. Dębski
1.VIII.1974 docent dr h. - 19.VIII.82
4. Prof.dr h. Zygmunt Filipowicz
1.XI.1976 - 31.XII.1977
5. Doc.dr Teofila Jarowiecka
1.X.1977 - 31.XII.1977
1/2 etatu
6. Doc.dr h. Zdzisław Kowalewski
1.X.1978 - 31.XII.1980
1/2 etatu
7. Doc.dr h. Bolesław Libicki
1.III.1973 nadal
8. Prof.dr h. Władysław Niewiarowski
1.I.1974 - 31.V.1977
1/2 etatu - konsultant
9. Prof.dr Mirosław Orłowski
1.I.1978 nadal
1/3 etatu
10. Doc.dr Krystyna Pauzewicz
od 1.II.1977 docent - 31.XII.1980
11. Doc.dr Roman Peretiatkowicz
1.XI.1972 - 31.XII.1975
12. Doc.dr h. Bernard Rzeczyński
1.X.1972 - 31.VII.1973
1/2 etatu - konsultant
13. Doc.dr h. Olaf Rogalewski
1.IV.1974 - 31.X.1975
14. Doc. dr Jerzy Sierpiński
1.VI.1974 - 15.II.1977

15. Prof.dr h. Jan Szupryczyński
1.I.1975 - 31.XII.1975 1/2 etatu - konsultant
16. Doc.dr h. Jerzy Wolski
1.X.1972 - 31.III.1980 pełny etat
1.IV.1980 nadal 1/2 etatu
17. Doc.dr Stanisław Wawrzyniak
od 1.IV.1978 docent nadal
18. Doc. dr h. Tadeusz Zipser
1.X.1974 - 31.VIII.1975 1/4 etatu - konsultant

5. Pracownicy, którzy w okresie zatrudnienia w Instytucie
Turystyki uzyskali stopień doktora nauk:

1. Czesława Skrudlik	wychowania fizycznego
2. Maria Baranowska-Janota	przyrodniczych
3. Jacek Tarkowski	humanistycznych
4. Edmund Szymkowiak	technicznych
5. Jerzy Wyrzykowski	geograficznych
6. Stanisław Wawrzyniak	przyrodniczych
7. Jacek Szwaja	prawnych
8. William Beyer	prawnych
9. Anna Konieczna-Domańska	ekonomicznych
10. Hanna Borne-Falencik	wychowania fizycznego
11. Julian Bystrzanowski	wychowania fizycznego
12. Lech A. Dębski	technicznych
13. Lech A. Dębski	ekonomicznych /dr habilitowany/
14. Zenon Błądek	technicznych
15. Bogdan Mikułowski	geograficznych
16. Jan Owsiak	geograficznych
17. Stefan Iwicki	geograficznych
18. Antoni Zwoliński	geograficznych
19. Bolesław Prażanowski	wychowania fizycznego
20. Maciej Drzewiecki	geograficznych
21. Janusz Sewerniak	geograficznych
22. Jerzy Wawrzyk	ekonomicznych
23. Zbigniew Werner	geograficznych
24. Roman Dysarz	geograficznych
25. Romana Przybyszewska-Gudelis	technicznych
26. Izabella Dzierżanowska	geograficznych
27. Jerzy Głownia	ekonomicznych
28. Jacek Pustoła	ekonomicznych

Doktoryzowanych pracowników:

Warszawa	-	10
Poznań	-	3 + 1 habilitowany
Bydgoszcz	-	5
Toruń	-	2
Wrocław	-	4
Kraków	-	3

6. Wydawnictwa Instytutu Turystyki w latach 1972-1981

Lata	Liczba wydanych pozycji				Objętość wydanych pozycji				Nakład wydanych pozycji			
	książ- zek	perio- dyków ^{1/}	R a z e m w liczbach bezwzgl.	%	książ- zek	perio- dyków	R a z e m w liczbach bezwzgl.	%	książ- zek	perio- dyków ^{2/}	R a z e m w liczbach bezwzgl.	%
1972	-	2	2	0,6	-	187	187	0,7	-	300	300	0,3
1973	17	17	34	11,3	2.524	1.059	3.583	13,8	17.700	4.900	22.600	19,6
1974	8	18	26	8,7	1.121	1.138	2.259	8,7	4.500	4.900	9.400	8,1
1975	12	30	42	14,0	2.609	1.205	3.814	14,7	5.950	5.280	11.230	9,7
1976	5	31	36	12,0	693	1.575	2.268	8,7	8.910	7.700	16.610	14,4
1977	7	25	32	10,7	1.429	898	2.327	8,9	14.200	5.320	19.520	16,9
1978	4	23	27	9,0	833	897	1.730	6,6	1.700	5.760	7.460	6,5
1979	10	25	35	11,7	1.902	1.339	3.241	12,6	4.000	6.970	10.970	9,5
1980	7	29	36	12,0	2.651	1.679	4.330	16,6	2.800	7.050	9.850	8,5
1981	4	26	30	10,0	1.200	1.060	2.260	8,7	1.600	5.800	7.400	6,5
Średnia 1972-1981	74	226	300	100,0	14.962	11.037	25.999	100,0	61.360	53.980	115.340	100,0

1/ Liczba wydanych numerów

2/ łączna liczba egzemplarzy

7. Skład osobowy Rady Naukowej IT

/w kolejności alfabetycznej/

I kadencja /lata 1975-77/

1. Prof. dr h. Aleksander Barański - AWF Wrocław
2. Doc. dr h. Zygmunt Bielozyk - AWF Warszawa
3. Doc. dr h. Jerzy Bogucki - AWF Poznań
4. Doc. dr h. Zygmunt Bosiakowski - SGPiS
5. Prof. Adolf Ciborowski - Politechnika Warszawska
oraz Instytut Kształto-
wania Środowiska
6. Prof. zw. dr h. Zygmunt Filipowicz - Instytut Turystyki
7. Doc. dr h. Ryszard Gałęcki - AE Poznań
8. Doc. dr Teofila Jarowiecka - AWF Kraków
9. Doc. dr h. Mieczysław Kabaj - Instytut Pracy i Spraw
Socjalnych
10. Mgr Edgar Kaczmarek - Zjednoczenie Gospodarki
Turystycznej
11. Doc. dr h. Aleksander Kornak - AE Wrocław
12. Doc. dr h. Jerzy Kruczała - AE Kraków
13. Dr Zbigniew Kulozycki - Rada Turystyki GKKFiT
14. Prof. zw. dr h. Stanisław Leszczycki - Instytut Geografii i
Przestrzennego Zagospo-
darowania PAN
15. Dr Stanisław Lewandowski - Centralna Rada Związków
Zawodowych oraz ZG PTTK
16. Doc. dr h. Bolesław Libicki - Instytut Turystyki
17. Prof. zw. Marian Madeyski - SGPiS oraz Instytut
Transportu Samochodowego
18. Prof. zw. dr Mirosław Orłowski - SGPiS
19. Mgr Stanisław Ostrowski - Instytut Turystyki
20. Doc. dr Roman Peretiatkowicz - Instytut Turystyki

21. Prof.zw.dr h. Zbigniew Pirożyński - SGPiS, Instytut Finansów
22. Prof.dr h. Antoni Rajkiewicz - Uniwersytet Warszawski
23. Doc.dr h. Olaf Rogalewski - Instytut Turystyki
24. Doc.dr Jerzy Sierpiński - Instytut Turystyki
25. Dr,lek.med. Zdzisław Szamborski - Zjednoczenie "Uzdrowiska Polskie"
26. Doc.dr h. Jerzy Wolski - Instytut Turystyki
27. Prof.zw.dr h. Stefan Wołoszyn - Uniwersytet Warszawski
28. Prof.zw.dr h. Ryszard Wroczyński - Uniwersytet Warszawski
29. Prof.dr h. Stanisław Maciej Zawadzki - SGPiS

II kadencja /lata 1978-80/

1. Prof.dr h. Jerzy Bogucki - AWF Poznań
2. Prof.dr h. Zygmunt Bosiakowski - SGPiS
3. Prof.dr h. Romuald Chwieduk - Instytut Turystyki oraz WSNS, od 1979 r. Instytut Konjunktur i Cen Handlu Zagranicznego
4. Doc.dr h. Lech Andrzej Dębski - Instytut Turystyki
5. Prof.dr h. Zygmunt Filipowicz - AWF Warszawa
6. Doc.dr h. Ryszard Gałęcki - AE Poznań
7. Mgr Adam Izydorezyk - Główny Komitet Kultury Fizycznej i Sportu
8. Doc. dr Teofila Jarowiecka - AWF Kraków
9. Prof. dr h. Mieczysław Kabaj - Instytut Pracy i Spraw Socjalnych
10. Mgr Edgar Kaczmarek - Główny Komitet Turystyki
11. Doc.dr h. Aleksander Kornak - AE Wrocław, Filia w Jeleniej Górze

12. Doc.dr h. Zdzisław Kowalewski - Instytut Turystyki oraz Zakład Historii Nauki i Techniki PAN
13. Prof.dr h. Zdzisław Krasiński - AE Poznań
14. Prof.dr h. Jerzy Kruczała - AE Kraków
15. Dr Zbigniew Kulczycki
16. Prof.dr h. Stanisław Leszczycki - Instytut Geografii PAN
17. Doc.dr hab. Bolesław Libicki - Instytut Turystyki
18. Prof.dr h. Andrzej Luszniewicz - SGPiS
19. Prof.dr Mirosław Orłowski - Instytut Turystyki
20. Mgr Stanisław Ostrowski - Instytut Turystyki
21. Doc.dr Krystyna Pauzewicz - Instytut Turystyki
22. Doc.dr h. Krzysztof Przecławski - Uniwersytet Warszawski
23. Prof.mgr inż. Zygmunt Skibniewski - Tow. Urbanistów Polskich
24. Dr Zdzisław Szamborski - Zjednoczenie "Uzdrowiska Polskie"
25. Dr Ryszard Szczeciński - Instytut Turystyki
26. Prof.dr med. Halina Szware - AWF Warszawa
27. Doc.dr Stanisław Wawrzyniak - Instytut Turystyki
28. Prof.dr h. Andrzej Wohl - AWF Warszawa
29. Doc.dr h. Teresa Wolańska - AWF Warszawa
30. Doc.dr h. Jerzy Wolski - Instytut Turystyki
31. Prof.dr h. Stefan Wołoszyn - Uniwersytet Warszawski
32. Prof.dr h. Stanisław Maciej Zawadzki - Komisja Planowania przy Radzie Min. Zespół Planów Perspektywicznych
33. Prof.dr h. Tadeusz Zipser - Politechnika Wrocławska

8. Koszty w układzie rodzajowym w Instytucie Turystyki w latach 1976-1981

Lp.	Koszty	w tysiącach złotych						Struktura w Procentach					
		1976	1977	1978	1979	1980	1981	1976	1977	1978	1979	1980	1981
1.	Koszty osobowe	12.925,5	13.512,6	13.520,7	14.122,8	14.910,2	18.909,3	73,0	79,0	78,0	72,0	78,0	80,4
2.	Koszty zużycia środków pracy	201,8	142,0	166,7	185,9	200,5	161,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,7
3.	Koszty zużycia przedmiotów pracy	4.595,8	3.448,5	3.565,5	5.332,8	4.010,9	4.454,9	26,0	20,0	21,0	27,0	21,0	16,9
4.	Razem	17.723,1	17.103,1	17.252,9	19.641,5	19.121,5	23.525,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Opracowała: E. Piątkowska na podstawie sprawozdań finansowych Instytutu Turystyki w latach 1976-1981

9. Dochody Instytutu Turystyki w latach 1976-1981

Lp.	Rodzaj działalności	W tysiącach złotych						Struktura w procentach					
		1976	1977	1978	1979	1980	1981	1976	1977	1978	1979	1980	1981
I	2	1	1	1	1	1	1	I	I	I	I	I	I
A. Finansowane przez GKT													
1.	Problemy resortowe	6.972,0	13.431,0	9.513,0	9.569,0	12.771,0	11.437,9	48,8	63,7	52,3	46,9	57,7	43,3
2.	Ekspertyzy	-	-	-	3.598,0	950,0	2.164,5	-	-	-	17,6	4,2	8,2
3.	Prace własne	317,0	369,0	714,0	801,0	1.039,0	304,3	2,2	1,8	3,9	3,9	4,7	1,2
4.	Działalność ogólnotech.	4.546,0	4.202,0	3.392,0	4.003,0	3.764,0	4.376,1	31,8	19,9	18,6	19,6	17,0	16,6
5.	Inne	637,0	245,0	-	142,0	-	452,6	4,6	1,2	-	0,7	-	1,7
6.	Razem finansowane przez GKT /1-5/	12.472,0	18.247,0	13.619,0	18.113,0	18.504,0	18.735,4	87,4	86,6	74,8	85,7	83,6	71,0
7.	B. Prace zlecone wykonywane na rzecz jednostek gospodarki społecznej	1.812,0	2.821,0	4.574,0	2.304,0	3.622,0	6.295,7	12,6	13,4	25,2	11,3	16,4	23,8
8.	C. Finansowane przez II z funduszu rozorwy prace własne	-	-	-	-	-	1.371,5	-	-	-	-	-	5,2
9.	U G Ź E M	14.284,0	21.068,0	18.193,0	20.417,0	22.126,0	26.402,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
10.	Tempo wzrostu rok poprzedni = 100,0%	-	147,5	86,4	112,2	108,4	119,3	-	-	-	-	-	-
11.	Tempo wzrostu rok 1976 = 100,0%	100,0	147,5	127,4	142,9	154,9	184,8	-	-	-	-	-	-

Upracowała: E. Piątkowska na podstawie sprawozdań finansowych Instytutu Turystyki za lata 1976-1981

10. Zysk Instytutu Turystyki w latach 1976-1981

w tys. zł

Lp.		1976	1977	1978	1979	1980	1981
1.	Dochody	14.284	21.068	18.193	20.417	22.126	26.402
2.	Koszty	17.723	17.103	17.253	19.642	19.122	23.525
3.	Rozłożenia międzyokresowe ^{x/}	+5.180	-2.036	+ 437	+1.027	-1.834	-1.766
4.	Zysk	1.741	1.929	1.377	1.802	1.170	1.111
5.	Tempo wzrostu - rok poprzedni = 100,0	-	110,8	71,4	130,9	64,9	95,0
6.	Tempo wzrostu rok 1976 = 100,0	100,0	110,8	70,1	103,5	67,2	68,8

x/ w kalkulacji tej wielkość uwzględniono koszty prac z roku poprzedniego, koszty prac w toku, przechodzących na rok następny itp.

Opracowała: E. Piątkowska na podstawie sprawozdań finansowych Instytutu Turystyki za lata 1976-1981.

5308